

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

68.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 3-го Сентября. — 1846 — Wilno. WTOREK, 3-go Września.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

30-го Августа, въ Высочайшее торжественное день тезоименитства Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича и Великаго Князя Александра Николаевича, и рожденія Его Императорскаго Высочества Великой Княгини Ольги Николаевны, въ 10 часовъ утра, Его Высочайшее Превосходительство Г. Виленскій Военный, Гродненскій, Минскій и Ковенскій Генералъ-Губернаторъ Генералъ-Лейтенантъ Федоръ Яковлевичъ *Мирковичъ*, изволилъ принимать поздравленіе Духовныхъ особъ, Гг. Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ и Дворянства. После того, все собраніе отправилось въ Придворную Александрово-Невскую Церковь, гдѣ Высочайшеосвященнѣйшимъ *Иосифомъ*, Архіепископомъ Литовскимъ и Виленскимъ, совершена была Божественная Литургія и молебствіе, съ провозглашеніемъ многолѣтій Ихъ Императорскимъ Величествамъ и всему Августѣйшему Дому.

Въ это же время, въ Римско-Католической Капеллѣ, а также во всѣхъ другихъ храмахъ прочихъ исповѣданій, при многочисленномъ стеченіи народа, совершено было благодарственное молебствіе о здравіи и благоденствіи Великаго Монарха и всей Августѣйшей фамиліи.

Торжественный день сей заключенъ былъ обѣдненнымъ столомъ, къ коему приглашены были всѣ знатнѣйшіе Военные и Гражданскіе Чиновники, а также Духовенство и Дворяне.

Вечеромъ городъ былъ иллюминированъ, а на бульварахъ играли военные оркестры.

Санктпетербургъ, 28-го Августа.

Съ Высочайшаго соизволенія отъѣзжая изъ столицы, Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія донесъ Правительствующему Сенату, что управленіе Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія, на время его отсутствія, Государю Императору благоудобно было возложить на Товарища Министра Народнаго Просвѣщенія, Сенатора Князя *Ширинскаго-Шихматова*.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Dnia 30-go Sierpnia, w uroczystą rocznicę Imienia Jego Cesarskiej Wysokości Następcy Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia *Alexandra Nirolajewicza*, i urodzin Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężny *Olgi Nirolajewny*, o godzinie 10-ej z rana, P. Wileński Wojenny, Grodziński, Miński i Kowieński Jenerał-Gubernator, Jenerał-Porucznik *Teodor Mirkowicz*, przyjmował powinshawania Duchowieństwa, Wojennych i Cywilnych Urzędników tudzież Dworzanstwa. Następnie całe zgromadzenie udało się do Pałacowej Kaplicy Św. *Alexandra Newskiego*, gdzie przez Jaśnie Wielmożnego *Józefa*, Arcybiskupa Litewskiego i Wileńskiego, odprawiona była Msza Święta i dziękczynne modły, z odśpiewaniem hymnu o długie lata Ich Cesarskiej Mości i całego Najjaśniejszego Domu.

W tymże czasie, w Katedrze Rzymsko-Katolickiej, jako też we wszystkich świątyniach innych wyznań, wśród licznie zgromadzonego ludu, odprawione były dziękczynne modły za zdrowie i pomyślność Wielkiego Monarchy i całej Najjaśniejszej Familii.

Uroczystość dnia tego zakończona była świetnym obiadem u P. Jenerał-Gubernatora, na który zaproszeni byli wszyscy znakomitsi wojskowi i cywilni Urzędnicy, oraz Duchowni i Dworzanie.

Wieczorem miasto było oświetlone; na Ratuszowym placu grała muzyka wojskowa.

St. Petersburg, 28-go Sierpnia.

P. Minister Narodowego Oświecenia doniósł Rządzącemu Senatowi, że opuszczając czasowiec za Najwyższem zezwoleniem, stolicę, zarząd powierzonego mu Ministerstwa, z woli N. Pana polecony został, na czas jego oddalenia, Towarzyszowi Ministra Narodowego Oświecenia, Senatorowi Xięciu *Szyrinskiemu-Szichmatowowi*.

— Г. Министръ Государственныхъ Имуществъ, въ 30 день минушаго Юля, донесъ Правительствующему Сенату, что онъ, Г. Министръ, съ Высочайшаго соизволенія отъѣзжаетъ вышнимъ лѣтомъ для обозрѣнія Управленія Государственныхъ Имуществъ въ Псковскую, Витебскую и если представится возможность въ нѣкоторыя другія губерніи. Управление же Министерствомъ, возложено на Товарища Министра Государственныхъ Имуществъ Тайнаго Совѣтника *Гамалѣя*.

— По положенію Комитета Г. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Финансовъ, Государь Императоръ Высочайше соизволилъ на продолженіе существованія Новороссійской Морской Страховой Компаніи, на основаніи составленнаго Директорами оной новаго Устава, удостоеннаго Его Величествомъ разсмотрѣнія въ 28-й день минушаго Юня.

19-го числа с. м. выѣхали изъ С. Петербурга чрезъ Ковно, за границу, Г. Главноуправляющій II Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Статсъ Секретарь, Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ Графъ *Блудовъ*, в состоящій при немъ, Членъ Коммисіи для ревизіи и составленія Законовъ Царства Польскаго, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Губе*.

Примѣчательное явленіе. „29-го Юня сего года, въ день Св. Апостоловъ Петра и Павла, Подольской Губерніи въ Винницкомъ Уездѣ, въ мѣстечкѣ Браиловѣ, случилось примѣчательное происшествіе по своимъ послѣдствіямъ. Жена Становаго Пристава Креповича, послѣ родовъ, подверглась тяжелой и неизлечимой болѣзни. Последняя минута жизни приближалась, началось бorenіе со смертію. Истощивъ все средства своей науки, врачъ стоялъ возлѣ одра умирающей и считалъ ослабѣвающее бѣненіе пульса. Мужъ, которому угрожало вдовство, съ цѣлымъ десяткомъ будущихъ сиротъ, только рыданіемъ прерывалъ мольбы къ Тому, который только одинъ могъ спасти. Вдругъ нашла туча, заревела буря, и надъ домомъ этихъ несчастныхъ разлился громовый ударъ; онъ проникъ въ комнату, гдѣ стояла кровать умирающей, сжегъ платье на врачѣ, воспламенилъ простыню, на коей лежала больная, пробѣжалъ около кровати, отдалилъ отъ стѣны штукатурку, разбилъ стекла, наконецъ чрезъ смежную комнату вылетѣлъ изъ дома, не коснувшись никого изъ людей. Только врачъ былъ оглушенъ. Но при этомъ совершилось чудо: умиравшая за минуту Креповичева поднялась съ постели безъ посторонняго пособія, и почувствовала возвращеніе силъ и здоровья.“

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 24 Августа.

По словамъ журнала *Univers*, новый видъ партіи консерватистовъ въ палатѣ депутатовъ вошелъ въ сношенія съ Г. Гизо и Дюшателемъ относительно предложенія при концѣ настоящаго, или въ началѣ предстоящаго собранія, проекта о допущеніи къ числу избирателей такихъ гражданъ, которые извѣстны по своимъ способностямъ, безъ отношенія къ количеству платимыхъ ими податей. Г. Гизо, говорятъ, изъявлялъ согласіе на сей проектъ, но Г. Дюшатель рѣшительно противится оному.

— Новый англійскій посланникъ при тюльерійскомъ дворѣ, Лордъ Норманби, прибылъ въ своего супруга въ Парижъ. Назначеніе его посланникомъ, произвело весьма хорошее впечатлѣніе, такъ какъ въжливость и кротость сего политика весьма извѣстна, и вездѣ и всѣхъ располагала въ его пользу.

— Докладъ Г. Лаплавъ Барри о покушеніи на жизнь Короля, произведенномъ Жозефомъ Гаври, прочитанный уже въ судѣ перовъ, чрезвычайно длиненъ, но главнѣйшіе пункты его слѣдующіе: Первый изъ нихъ тотъ, что Гаври покусился на свое злодѣніе въ полномъ умѣ. Это видно изъ всѣхъ многочисленныхъ бумагъ, найденныхъ въ его квартирѣ. Доведенный до банкротства, онъ началъ презирать жизнь и желалъ окончить ее, только не самоубійствомъ; а это заставило его рѣшиться на покушеніе.

— P. Minister Dóbr Państwa doniósł Rządzącemu Senatowi, że za Najwyższém zezwoleniem, w d 30 Lipca nastalém, wyjeżdża tego lata dla obejrzenia zarządu Dóbr Państwa do gubernij Pskowskiéj, Witebskiéj, i jeżeli będzie można do niektórychъ innych; zarząd zaś Ministerstwa polecony został Towarzyszowi Ministra, Radzcy Tajnemu *Gamalejowi*.

— Po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, w skutek przedstawienia P. Ministra Skarbu, Jego CESARSKA MOŚĆ Najwyżéj zezwolił na przedłużenie istnienia Noworossyjskiéj Morskiéj Assekuracyjnéj Kompanii, na zasadzie ułożonej przez jęj Dyrektorów nowej Ustawy, rozpatrzonej przez NAJJAŚNIEJSZEGO PANA w dniu 28 zeszłego Czerwca.

Dnia 19 b. m. wyjechali z Petersburga, przez Kowno, za granicę: P. Głównozarządzający II Oddziałem przybocznej JEGO CESARSKIEJ MOŚCI Kancellaryi, Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radzca Tajny *Herabia Bludow*, i zostający przy nim, Członek Komissyi do rewizyi i ułożenia Praw Królestwa Polskiego, Rzeczywisty Radzca Stanu *Hube*.

SZCZEGÓLNY FENOMEN. „Dnia 29 go Czerwca bieżącego roku, w samą uroczystość SS. Apostołów Piotra i Pawła, w powiecie Winnickim gubernii Podolskiéj, w miasteczku Braiłowie, zdarzył się dziwny co do skutkówъ своихъ wypadek. Żona Pomocnika Dozorczy Okręgowego *Krepowicza*, po wydaniu na światъ dziecicięcia, wpadła w ciężką, śmiertelną niemoc. Już następowały ostatnie chwile życia, zaczęło się konanie. Wyczerpawszy bezskutecznie wszystkie środki swéj nauki, stał lekarz przy łóżu konającej i liczyłъ ucichające uderzenia tętna. Mąż, któremu groziło owdowienie, obciążone dziesięciorgiemъ przyszłychъ sierot, łkaniemъ tylko przerywałъ gorące modły, wołające o ratunekъ do Tego, który jeden mógł go zesłać. W témъ zrywa się burza i w dom boleści uderza piorun; wpada do pokoju gdzie stało łóże konającej, pali odzienię na lekarzu, zapala prześcieradło, na którym chorą leżała, obiega jęj łóże dokoła, obija tynkъ zъ ściany i tłucze szyby okien, nakoniecъ przezъ sąsiedni pokójъ wylatuje zъ domu, nieraziwszy zъ ludzi nikogo. Lekarzъ tylko został ogłuszony. Ale o чудо, przedъ chwilą konająca *Krepowiczowa*, powstała o własnej mocy zъ łóża i uczuła w sobie zupełny powrótъ do życia, sił i zdrowia.“

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA.

Paryżъ, 24 sierpnia.

Wedługъ dziennika *Univers*, nowe stronnictwo postępowychъ konserwatystów w Izbie Deputowanych, poczyniło kroki do P. Guizot i P. Duchatel względemъ przełożenia przy końcu teraźniejszego krótkiego, lub na początku przyszłego zgromadzenia, projektu, w celu przypuszczenia do liczby obieralnychъ obywateli, ludzi znanychъ ze zdolności, bezъ względu na ilośćъ płaconychъ przezъ nichъ podatkówъ. P. Guizot miałъ się oświadczyć za tymъ projektemъ, ale P. Duchatel jest mu stanowczo przeciwnymъ.

— Nowy Posełъ angielski przy dworze Tuileryjskim, Lord Normanby, przybył zъ swą małżonką do Paryża. Wybórъ jego na tę posadę, bardzo dobre sprawił tu wrażenie, gdyż uprzejmość i szlachetna, pojednawcza łagodność tego polityka powszechnie jest znana, i gdzie tylko się znajdował, wszystkich serca mu jednała.

— Sprawozdanie wygotowane przezъ P. Laplagne Barris o zamachu na życie Króla, wykonanymъ przezъ Józefa Henry, a w sądzie Parówъ odczytane, jest nadzwyczajnie długie; główne atoli punkta w krótkości dają się zebrać. Pierwszymъ zъ nichъ jest: iż Henry wykonałъ swój zamachъ zъ całymъ rozmysłem. To wykrywa się zъ wszystkichъ licznychъ papierówъ, które w jego mieszkaniu znaleziono. Przywiedziony do ostateczności bankructwa, obrzydziłъ życie i chciałъ tylko umrzeć; ale się wzdrygałъ popełnić samobójstwa, i ztąd wpadłъ na myślъ zamachu. Utrzymuje, że jego pistolety

Онъ утверждаетъ, что пистолеты были заряжены не пулями, а кусками желѣза, и что онъ нарочно не употребилъ пыжа, чтобы не попасть въ кого либо. Пистолеты эти имѣютъ лѣтые стволы, и произведенные надъ ними опыты убѣждаютъ въ томъ, что при выстрѣлѣ изъ нихъ въ стѣну, въ разстояніи 60 метровъ, пуля отскочила отъ оной на 4 или 5 метровъ. По показаніямъ свидѣтелей, Гаври всегда былъ въ пріязни съ своими рабочими, которыхъ прежде было у него 20 и 25 человекъ, и никогда не вмѣшивался въ политику; однако былъ довольно холоденъ къ собственнымъ своимъ дѣтямъ и своей сестрѣ. Связь съ женщиною дурнаго поведенія была началомъ его матеріальной и нравственной гибели. Она расточила большія суммы, что побудило его за 4 или 5 лѣтъ предъ симъ прогнать ее; послѣ сего онъ завилъ 86,000 франковъ, но и эти деньги исчезли. Заимодавецъ умеръ, а мать и наследница его хотѣла удовольствоваться 25-ю тысячами, которыя надлежало доставить въ слѣдующемъ Октябрѣ. Будучи не въ состояніи исполнить сего, и не видя никакого средства къ избѣжанію банкротства, Гаври сперва обратился къ Королю съ просьбою о выдачѣ ему заимообразно означенной суммы, прямо отъ себя или чрезъ банкира. Побужденіемъ къ этой просьбѣ были, якобы, важныя тайныя изобрѣтенія, должественно принести много пользы для блага общества. Когда же ему объявили, что эту просьбу нельзя подать Королю, тогда онъ поочередно обращался въ своими письмами съ этою цѣлію къ Гг. Ротшильду, Ламартину и Распайль, отъ которыхъ не получалъ никакого отвѣта. За симъ онъ хотѣлъ найти богатую невѣсту, но и этотъ проектъ, не смотря на то, что онъ обращался къ журнальнымъ издѣвателямъ, не пришелъ въ исполненіе. Отчаявшись наконецъ выйти изъ своего стѣсненнаго положенія, онъ впаде въ то состояніе духа, которое привело его на путь преступленія. Разсужденіе подъ заглавіемъ „*Préméditations*“, которое написалъ онъ незадолго до своего преступленія, обнаруживаетъ планы, вертѣвшіеся въ его головѣ. Г. Ротшильда и Г-жу Лаларжъ свою вѣрительницу, онъ хотѣлъ было сначала умертвить съ тою цѣлію, чтобы приговорили его за это къ смертной казни, но потомъ оставилъ это намѣреніе. Только послѣ сего уже пришло ему въ голову покусеніе на жизнь Короля, и какъ видно изъ нѣсколькихъ мѣстъ *Préméditations*, въ которыхъ онъ говоритъ объ Алибо, Фіески, Менье и Леконтѣ, примѣръ этихъ несчастныхъ имѣлъ на него вредное вліяніе, и совершенно помрачилъ умъ его. Оба докладчика представляютъ суду перовъ рѣшить, должно ли признать Гаври въ состояніи сумасшествія, въ которомъ они сами увѣрены.

— Въ *Journal des Débats* сообщаютъ отъ 18-го с. м.: „Французское правительство приняло въ свое совершенное и окончательное владѣніе Дапскую равнину, состоящую на западномъ хребтѣ главной цѣпи горы Юры, при границѣ департамента того же имени и вадтскаго кантона, принадлежность которой этотъ кантонъ оспаривалъ донынѣ у Франціи. Работникамъ, занимавшимся на счетъ вадтскаго кантона исправленіемъ направленія тракта изъ Севъ-Сергъ въ Ле-Руссъ, дано повелѣніе, чтобы они работы свои не распросъ Р явля за черту, которая образуетъ спорную границу. Землехозяева этой долины, которые, считая донынѣ себя Вадтцами, платили свои налоги въ Нионѣ, получили нынѣ предписаніе вносить ихъ впредь въ казначейство юрскаго департамента. Франція считаетъ теперь этотъ пость важнѣе чѣмъ когда либо, потому что вблизи сказанной спорной черты производится фортификаціонныя работы, которыя должны защищать значительное пространство земли близъ деревни Ле Руссъ. Сверхъ сего, обладаніе этою долиною обезпечитъ для Франціи трактъ изъ Парижа въ Же. Трактъ этотъ не можетъ находиться, безъ очевидной опасности, въ чужемъ управленіи, которое предпочитая большую вадтскую дорогу, ведущую изъ Севъ-Сергъ, могло бы повредить оному.“

— Въ *Messenger* опровергаютъ напечатанное въ нѣкоторыхъ газетахъ извѣстіе, будто бы въ Парижѣ господствуетъ большая смертность.

— 16-го Августа, пользующійся громкою славою России, женился на дѣвицѣ Олимпіи Пеллиссье.

25 Августа.

Король принималъ вчера въ аудиенціи маркиза Норменби вновь назначеннаго англійскимъ посланникомъ при французскомъ дворѣ.

вправдѣ не кулами, а кавалками желѣза набиты были, але же умыслие не прибилъ ихъ клѣпкомъ, абы никого не трафилъ. Пистолеты, з которыхъ стрелалъ, маю такъ названые цагнине рурки, и czynione з ними przez biegłych doswiadczeniа dowodzа, że wystrzelone з nich do muru o 60 metrów kule, odbily się od niego на 4 до 5 metrów daleko. Według zeznania świadków, był onъ zawsze przyjacielскимъ względemъ swychъ robotników, których miałъ dawniejъ 20 до 25, и не mieszałъ się nigdy do polityki; але zresztą byłъ próżny, dumny и zimny, nawet względemъ własnychъ synówъ и względemъ siostry. Związekъ ze złą kobietą byłъ początkiemъ jego materyalnej и moralnej zguby; zmarnotrawila mu wielkie summy, dla czego ją też przedъ 4 lub 5 laty od siebie wypędził. Poczemъ pożyczylъ 86 000 fr., które stracił. Wierzyciel umarł, а matka и dziedziczka jego zgodzila się po-przestać на 25 000 fr., które w przyszłymъ Październiku miały być wypłacone. Gdy tego nie mógł dopełnić и не miałъ żadnego widoku uniknięcia bankructwa, podał do Króla prośbę o pożyczkę тей summy wprostъ lub przezъ bankiera, за poleceniemъ Królewskimъ. Bardzo ważne tajemnice wynalazkówъ dla dobra publicznego, przytoczone były jako powódъ тей prośby. Zawiadomiony, że та prośba nie może być Królowi podana, okazał się oburzonym, и тѣмъ bardziej rozgniewanym, gdy и P. Rothschild на kilka podobnychъ prośbъ żadnejъ nie dał mu odpowiedzi. Także do PP. Lamartine и Raspail nadaremnie się udawał. Gdy mu się także nie udałъ planъ znalezienia bogatej żony, do czego użyłъ за środekъ dzienniki, zwątpił o możności wydobycia się з przykrego położenia, и popadł w ów stanъ umysłowy, który go на drogę zbrodni naprowadził. Rozprawa, pod tytułemъ *Préméditations*, którą krótko przedъ swą zbrodnią napisałъ, objawia plany, jakie się po jego mozgu kręciły. Pana Rothschild и panią Lalarge, swą wierzycielkę, chciałъ naprzódъ zamordować, абы на śmierć skazanymъ zostać; але później zaniechałъ тей myśli. Następnie dopiero przyszła mu myślъ zamachu на Króla, и okazuje się з kilku wyrażenъ w *Préméditations*, gdzie mówi о Alibaud, Fieschi, Meunier и Lecomte, że zbrodnie tychъ nędznikówъ wywarły наń pewienъ rodzajъ zaraźliwego wpływu и zupełnie mu zawróciły głowę. Sprawozdania, również jak и Prokurator Królewski, pozostawiają sądowi Parówъ do rozstrzygnięcia, czy Henry ma byдъ uznany за obłąkanego, co oni sami skłonni są uznać.

— *Journal des Débats* donosi з Genewy pod dniemъ 18 b. m.: „Rządъ francuzki zająłъ w zupełne и ostateczne posiadanie dolinę Dappes на zachodnimъ grzbiecie głównego łańcucha górъ Jura, przy granicachъ departamentu tegożъ nazwiska и Kantonu Waadt położoną, której własności tenъ Kantonъ zaprzeczałъ dotądъ Francyi. Robotnikomъ, którzy на rachunekъ Kantonu Waadt pracowali nadъ poprawieniemъ kierunku gościńca з Saint-Cergues do Les Rousses, przesłany zostałъ rozkazъ, абы з swemi robotami nie przekraczали punktu, gdzie sporne territoryumъ się zaczyna; właściciele zaś тей doliny, którzy dotądъ uważającъ się за Waadtczyków, składali swe podatki в Nyon, wezwani zostali, абы takowe на przyszłośćъ władzomъ departamentu Jura płacili. Francya przywiązuje terazъ więcję wagi niżъ dawniejъ, do posiadłości тей doliny, з powodu robótъ fortyfikacyjnych, jakie на тей części swęjъ granicy з wielkimi kosztami przedsięwzięła, а które znaczna częśćъ territoryumъ pod wsią Les Rousses mają zastrzanić. Próczъ tego zapewni то jeszcze jedną korzyśćъ dla Francyi, то jestъ istnienie gościńca з Paryża do Gex, który prowadzi przezъ dolinę Dappes. Utrzymanie тей drogi nie może з bezpieczeństwemъ być powierzone obcej administracyi, która nie mogącъ mieć żadnego interesu в jejъ utrzymaniu, zawsze zazdrośnymъ okiemъ spoglądała на тę drogę, rywalizującą з Waadtską drogą з Saint Cergues.“

— *Messenger* zbija ogłoszoną przezъ niektóre dzienniki wiadomość, jakoby в Paryżu więkша jakъ zwykle panowała śmiertelność.

— Dnia 16 sierpnia sławny od takъ dawna Rossini, ożeniłъ się з panną Olimpią Pelissier.

Dnia 25 sierpnia.

Mołarcha udzielałъ wczorajъ posłuchanie nadzwyczajne Lordowi Normanby, nowo mianowanemu Posłowi angielskiemu przy dworze francuzkim.

— Палата депутатов продолжала сегодня разсматривать уполномочения своих членов.

— Сегодня, Иосифъ Гаври въ первый разъ призванъ былъ въ судъ перовъ; онъ объявилъ, что для того только стрѣлялъ въ Короля, что былъ увѣренъ, что за это преступленіе будетъ приговоренъ къ смерти, чего онъ чрезвычайно желалъ.

— Донъ Карлосъ объявилъ въ Буржѣ, 8 Августа, что онъ вовсе чуждъ образовавшагося общества роялистовъ, либераловъ и изступленныхъ, и предупреждаетъ своихъ приверженцевъ, чтобы они въ немъ не участвовали.

— Изъ Гореи пишутъ, что несмотря на совокупную дѣятельность французскаго и англійскаго флотовъ, для уничтоженія торга Неграми, торгъ этотъ не такъ скоро прекратится, потому что изъ 10 занимающихся онымъ кораблей, 6 всегда успѣютъ уйти, а купцы, даже при значительной смертности, являющейся отъ 700 до 800 фр. чистой прибыли отъ каждаго Негра.

— Изъ Океаніи получены донесенія по 14 Апрѣля. Капитанъ Брюа уведомляетъ, что 19 и 22 Марта, туземцы изъ укрѣпленныхъ мѣстъ Папено и Пуавія, атаковали блокгаузъ Гапая и укрѣпленную лавію въ Папенти, но были мужественно отражены. Французскія войска и расположенные къ нимъ туземцы одѣлали нѣсколько удачныхъ вылазокъ; отрядъ въ 75 чел. съ парохода „Фактонъ“ нанесъ значительный уронъ туземцамъ, заставшимъ въ береговомъ укрѣпленіи. По словамъ г. Брюа, французское владычество тамъ совершенно упрочено.

26 Августа.

Французская эскадра, подъ начальствомъ герцога Жуэвильскаго, 11 с. м. находилась у острова Сициліи, частью въ Сиракузахъ, частью въ Августѣ. Принцъ Жуэвильскій ѣздилъ и когнито, на пароходѣ, въ Мессину. Говорятъ, что вся эскадра посѣтитъ вскорѣ эту гавань.

— Вчера, судъ перовъ занимался допрашиваніемъ свидѣтелей. Генераль-прокуроръ, г. Геберъ, прочелъ сегодня обвинительный актъ, въ коемъ требовалъ, чтобы Гаври былъ судимъ по всей строгости законовъ. Защитникъ подсудимаго адвоката Барашъ, со своей стороны старался доказать, что Гаври совершилъ преступленіе въ помѣшательствѣ ума. Въ 4 часа по полудни, Геберъ читалъ отвѣтъ на защиту.

— Наслѣдникъ баварскаго престола, находившійся здѣсь въ продолженіе двухъ недѣль на обратномъ пути своемъ отъ морскихъ купаленъ въ Діеппъ, употребилъ это время для осмотра достопримѣчательностей Парижа, въ отношеніи наукъ, художествъ и памятниковъ. Его Высочество внимательно осматривалъ больницы и богоугодныя заведенія, стараясь вездѣ почерпнуть нужныя свѣдѣнія. 19-го числа, Е. В. былъ на обѣдѣ у Г. Гизо, гдѣ также находились министры и канцлеръ палаты перовъ. На другой день Е. В. осматривалъ еще нѣкоторыя здѣшнія заведенія, и 21 числа, по желѣзной дорогѣ отправился въ Брюссель.

А н г л і я

Лондонъ, 23 Августа.

Таможенному управленію дано предписаніе, тотчасъ привести въ исполненіе новый законъ относительно сахарной пошлины.

— Въ *Morning-Herald* уведомляютъ, что нынѣшнее министерство о предписало начальствующему надъ британскимъ флотомъ въ Ла-Платѣ, сэру Томасу Герберту, не раздѣлять этого флота, какъ предписано было прежнимъ министерствомъ, а ожидать по сему предмету дальнѣйшаго предписанія.

— Секретарь ирландскаго Лорда-Канцлера, Г. Бредей, 15-го числа препроводилъ О'Коннелю писмо, коимъ извѣщаетъ его, что Лордъ-Канцлеръ, сообразивъ обстоятельства, заставившія прежняго Лорда-Канцлера въ 1843 году уступить О'Коннелю отъ должности мирнаго судьи въ керрійскомъ графствѣ, нынѣ убѣдился, что къ возвращенію ему сей должности нѣтъ никакого препятствія. И потому, если О'Коннель хочетъ вступить снова въ эту должность, то Лордъ-Канцлеръ сдѣлаетъ надлежащее по сему распоряженіе. О'Коннель того же числа отвѣчалъ Г. Бредейю, что на сдѣланное ему предложеніе онъ соглашается съ благодарностію, такъ какъ этимъ наведе-

— Изба Депутатовъ занимаетъ się ciągle rugami.

— Józef Henry stawiony był dzisiaj po raz pierwszy przed sądem Parów, gdzie oświadczył, że strzelił jedynie tylko dla tego do Króla, że był pewien, że za tę zbrodnię skazany będzie na śmierć, czego mocno pragnął.

— Don Karlos pod dniem 8-m sierpnia wydał w Bourges oświadczenie, że zupełnie jest obcym związkowi Rояlistów z liberalistami i exaltowanymi, który się obecnie związał, i ostrzega swoich stronników, aby w nim żadnego udziału nie mieli.

— Donoszą z Gorei, że mimo czynności połączonych flot francuzkiej i angielskiej w celu przytłumienia handlu niewolnikami, tenże nie tak prędko ustanie, gdyż na 10 okrętów przemycających Murzynów, 6 zawsze zdoła uniknąć pogoni, a kupcy mają, mimo wielką śmiertelność, 7 do 800 f. na każdym Murzynie czystego zysku.

— Z Oceani i otrzymano wiadomości dochodzące do 14-go kwietnia. Kapitan okrętowy Bruat, donosi, że wyspiarze 19-go i 22-go marca, z obwarowanych obozów w Papenoo i Punawii uderzyli na blokhaus Papape i obronne linie Papeiti, lecz że natychmiast silnie odparci zostali. Wojska francuzkie i sprzyjający im krajowcy wykonali kilka pomysłowych wycieczek; oddział złożony z 75 ludzi, należący do okrętu parowego *Phaeton*, zadał znaczne straty wyspiarzom oszańcowanym na innym punkcie wybrzeża. P. Bruat utrzymuje, że posiadłości francuzkie są zupełnie zabezpieczone.

Dnia 26 sierpnia.

Flota francuzka zostająca pod dowództwem Xięcia Joinville znajdowała się 11-go b. m. w Sycylii, częścią w Syrakuzie, częścią w Augusta. Xiąże udał się incognito parostatkami do Messyny. Mówią, że flota port ten zwiedzi.

— Wczoraj przesłuchano świadków w sądzie Parów. Dzisiaj prokurator generalny P. Hebert odczytał akt oskarżenia, w którym żądał użycia całej surowości praw przeciw obżałowanemu. obrońca jego, adwokat Baroche, w odpowiedzi na akt pomieniony starał się przekonać, że Henry popełnił zbrodnię z pomieszania zmysłów. O godzinie 4-jej P. Hebert odczytał replikę.

— Następca tronu Bawarski, bawiac tu od dwóch tygodni po powrocie z kąpieli morskich w Dieppe, użył tego czasu na zwiedzenie wszelkich osobliwości Paryża, pod względem nauk, sztuk i pamiątek dawniejszych. Xiąże bacznie się rozpatrywał w szpitalach i zakładach dobroczynnych, szukając wszędzie nauki i objaśnień. Dnia 19-go obiadował u P. Guizot z Ministrami i Kanclerzem Izby Parów. Nazajutrz zwiedził jeszcze niektóre zakłady, a 21-go wyjechał drogą żelazną do Bruxelli.

А н г л і я

Лондонъ, 23 sierpnia.

Przesłano rozkaz administracji celnej, aby natychmiast wprowadziła w wykonanie nowe prawo względem ceł od cukru.

— *Morning Herald* donosi, że obecny gabinet posłał rozkazy dowódcy stanowiska floty angielskiej przy Rio Plata, Sir Tomaszowi Herbert, nie rozdzielać rzeczonęj floty, jak mu dawniejszy gabinet polecił, i oczekiwać w tym przedmiocie na dalsze z Londynu instrukcje.

— Sekretarz Lorda Kanclerza Irlandyi, P. Brady, przesłał pod dniem 15 b. m. O'Connellowi pismo, w którym go zawiadamia, że Lord Kanclerz, po roztrząszeniu powodów, które jego poprzednika w roku 1843 spowodowały do usunięcia O'Connella jako sędziego pokoju w hrabstwie Kerry, przekonał się, że przywróceniu jego teraz na tenże urząd nie stoi na przeszkodzie. Jeżeli przeto P. O'Connell chce znowu objąć tę posadę, Lord Kanclerz wyda stosowne rozporządzenie do jego instalacji. O'Connell odpisał w tymże dniu do P. Brady, że uczynioną mu ofertę przyjmuje z wdzięcznością, gdyż przeto, wyrządzone mu przez poprzedniego kanclerza, P. Sugden, niesprawiedliwość, naprawioną zostanie.

своя ему обидя его предметникомъ, Г. Согденомъ, будетъ заглажена.

— Изъ Дублина сообщаютъ, что муниципалитетъ предполагалъ устроить блистательный паръ въ честь О'Коннелла, въ знакъ общей благодарности за его дѣянія, стремящаяся къ уничтоженію Юной Ирландіи, члены коей въжливю выгнаны были изъ залы примиренія.

— Изъ Ирландіи сообщаютъ неприятыя извѣстія. Картофель тамъ не родился, и едва достанетъ его на продовольствіе до Ноября.

— Въ *Standard* напечатаны слѣдующія, полученныя съ послѣднею почтою, донесенія изъ Калькутты отъ 2-го Іюля: Знаменитый Акбаръ-Ханъ и вообще Афганскіе начальники согласились, повидимому, съ восторгомъ на сдѣланное персидскимъ посланникомъ предложеніе, поощряющее Афганистанцевъ къ войнѣ съ Англичанами, тѣмъ болѣе, что персидскій Шахъ беретъ на себя военныя издержки. Но старый Король Достъ-Мохаметъ ограничился между тѣмъ въжливымъ приѣмомъ персидскаго посланника, не оказывая излишней готовности рѣшиться на столь опасное предпріятіе.

— Полученныя этимъ же путемъ донесенія изъ Китая сообщаютъ, что Китайцы, пришедшіе въ крайнее негодованіе за то, что Англичане не оставили до сихъ поръ Чусана, выгнали иностранныхъ резидентовъ изъ Foo-Ховъ-Фуо, одной изъ гаваней, открытыхъ для иностранцевъ. Довныи, — продолжаютъ въ письмѣ, напечатанномъ въ *Times*, — насилія въ отношеніи иностранныхъ гостей ограничивались однимъ городомъ Кантономъ; если въ настоящее время они будутъ распространены и въ другихъ гаваняхъ, то наша торговля съ Китаемъ совершенно падетъ.

— Въ *Standard* напечатано: Съ пароходомъ *Windsor*, прибывшимъ 18-го с. м. въ Фальмутъ, полученныя донесенія съ мыса Доброй Надежды, простирающіяся по 16-е Іюня. Изъ нихъ видно, что англійскія войска, подъ начальствомъ полковника Сомерсета, въ кровопролитной схваткѣ, разбили Кафровъ при Фисто-Риверѣ. На мѣстѣ сраженія осталось въсколькo сотъ Кафровъ убитыми или ранеными.

— Въ *Daily News* полагаютъ, что маркизъ Норменби будетъ назначенъ Остъ-Индскимъ губернаторомъ; при чемъ присовокупляютъ, что хотя онъ одаренъ большими способностями, но должность Остъ-Индскаго губернатора требуетъ соединенія величайшей энергіи съ человеколюбіемъ и умѣренностію.

— Сэръ Чарльсъ Грей назначенъ губернаторомъ острова Ямайки.

25 Августа.

Сегодня будетъ засѣданіе кабинета въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ; при чемъ будетъ назначенъ день закрытія парламента.

— Королева и принцъ Албертъ, 21 с. м. прибыли въ Плимутъ и прожили тамъ два дня; 23 го числа утромъ осматривали Котеле, Ландульфъ, Пентиллжестль, Монтъ-Эджекомбъ, и потомъ отправились обратно въ Осборнгоузъ, гдѣ, послѣ завтра назначено собраніе тайнаго совѣта, на которомъ поднесена будетъ Ея Величеству тронная рѣчь, по случаю закрытія 28 с. м. засѣданій парламента.

Швейцарія.

Между тѣмъ какъ италіянскіе журналы наполняются описаніями землетрясенія, въ швейцарскихъ журналахъ описываютъ наводненія. Небольшіе ручьи разлились такъ внезапно, что причинили огромныя убытки, а Рейнъ подъ Базелемъ покрытъ былъ деревьями и другими предметами, что доказываетъ, что разлитіе водъ въ горахъ было весьма велико. Кроме того, въ вѣсколькихъ мѣстахъ Вадтскаго кантона, 17 Августа, ощущено было землетрясеніе, сопровождавшееся гуломъ. При второмъ ударѣ, черепица начала падать съ крышъ, жители выбѣжали на улицы, а испуганный скотъ съ ревомъ разбѣжался по полямъ.

Италія.

Римъ, 10 Августа.

Его Святѣйшество собралъ сегодня у себя конгрегацию кардиналовъ, и всѣ съ любопытствомъ спрашиваютъ, о чемъ будутъ совѣщаться.

— Z Dublina donoszą, że municypalność tej stolicy ma wyprawić świetną ucztę na cześć O'Connella, w dowód publicznej wdzięczności za usiłowania jego w celu zniweczenia dążności młodej Irlandyi, której członkowie grzecznie wyproszeni zostali z sali pojednania.

— Z Irlandyi nadechodzą najsmutniejsze wiadomości; kartofle zupełnie chybiły i ledwie do Listopada na żywność wystarczą.

— *Standard* ogłasza następujące, ostatnią pocztą otrzymane z Kalkuty wiadomości, pod d. 2 lipca: Sławny Akbar-Chan i w ogólności naczelnicy Afganów, przyjęli, jak się zdaje, z zapalem propozycją przybyłego tu Posła Perskiego, zachęcającą Afganów do wojny przeciw Anglikom, tѣm bardziej, że Szach ofiarował ponieść kosztą wojny. Ale stary Król Dost Mohamed ograniczył się tymczasem na grzecznym przyjęciu Posła Perskiego, nieokazując wielkiej chęci wdawania się w przedsięwzięcie tak niebezpieczne.

— Nowiny otrzymane tąż drogą z Chin, donoszą, że Chińczycy, oburzeni na to, iż Anglicy nie opuścili dotąd wyspy Czusan, wypędzili Rezydentów zagranicznych z miasta Foo-Chow Foo, jednego z portów otwartych dla cudzoziemców. Dotąd, dodaje korespondent gazety *Times*, gwałty czynione Rezydentom zagranicznym ograniczone były na samém mieście Kantonie; jeżeli teraz rozciągną się, jak się zaniosło, i do innych portów, handel nasz z Chinami upadnie.

— W *Standard* czytamy: Parostatek *Windsor*, przybył dnia 18 b. m. do Falmouth, przywiózł nowiny z Przylądka Dobrej Nadziei, dochodzące do dnia 16 czerwca. Donoszą one, że wojsko angielskie pod dowództwem Półkownika Somerset w zaciętej potyczce poraziło Kafrów pod Fish River. Kilkuset Kafrów zabitych lub ranionych pozostało na pobojowisku.

— *Daily-News* mniema, że Gubernatorem Indyi na miejsce Lorda Hardinge, zostanie Marg. Normanby, dodaje jednak, że jakkolwiek Margrabia posiada znakomite nader zdolności, zarząd Indyami potrzebuje męża jedynaczętego największą sprężystością z największą ludzkością i łagodnością.

— Sir Charles Grey mianowany został Gubernatorem Jamaiki.

Dnia 25 sierpnia.

Dzisiaj odbędzie się rada gabinetowa w ministerstwie spraw zagranicznych, na której ma być ostatecznie postanowiony dzień zamknięcia Parlamentu.

— Królowa i Xiążę Albert wylądowali 21-go b. m. w Plymouth, gdzie bawili przez dwa dni: 23-go rano zwiedzili: Cothele, Landulph, Pentille-Castle, Mount-Edgecombe, a następnie udali się z powrotem do Osbornhouse. Po jutrze ma być w pomienionym zamku tajna rada, w celu przedstawienia Monarchini mowy, którą w d. 28-m ma być zamknięte posiedzenie Parlamentu.

Szwajcarya.

Kiedy dzienniki włoskie wypełnione są opisami trzęsienia ziemi, czasowe pisma szwajcarskie donoszą o powszechnych wylewach. Małe strumienie weszły tak gwałtownie, że nadzwyczajne zrządziły szkody, a Ren pod Bazyleą, okryty był drzewami, budulem i innymi przedmiotami, co dowodzi, jak wielka w górach musiała być powódź. Prócz tego, w kilku miastach Kantonu Waadt, dnia 17 sierpnia, dało się czuć trzęsienie ziemi, któremu towarzyszył huk, jak gdyby domy się obalały. Za drugiem wstrząśnieniem dachówki spadały z dachów; mieszkańcy wybiegli na ulice; było rycząc biegają przerażone po ulach.

Włoski.

Rzym, 10 sierpnia.

Ojciec św. zgromadził dziś znowu u siebie Kongregacyę Kardynałów, a każdy zapytuje się ciekawie, nad czem naradzać się będą.

— Кардинала статсъ-секретаря посѣщали вчера представители иностранныхъ державъ, а сегодня онъ будетъ принимать всѣхъ высшихъ чиновниковъ.

— Римляне не пропускаютъ ни одного случая, для изьявленія своей признательности Папѣ, когда онъ является всенародно. Это можно было видѣть и вчера, когда Его Святѣйшество отправился въ церковь Санта Марія Маджоре. Уже на пути туда онъ былъ пріивѣтствуемъ громкими восклицаніями, но когда возвращался въ Квириналь, восклицаніямъ не было конца. Кланяясь на обѣ стороны и благословляя народъ, Папа проѣхалъ какъ бы въ триумфѣ по всей дорогѣ, на которой, кромѣ пѣшиходовъ, расположились почти всѣ римскіе экипажи; по приближеніи Папы, изъ нихъ выходили мужчины и дамы и, ставъ на колѣни, просили благословенія Его Святѣйшества.

— Уваженіе Римлянъ къ Папѣ обнаруживается также и въ модѣ. Дамы употребляютъ платья, шляпы, шали и цвѣты, а мужчины шейные платки желтыхъ и бѣлыхъ цвѣтовъ, служащихъ знакомъ папскаго достоинства. По всюду можно видѣть платки, салфетки, фаянсъ съ изображеніемъ или гербомъ Пія IX. Равно его портреты литографированные, гравированные и писанные продаются по всюду, хотя артисты, съ незначительными исключеніями, не очень умѣли передать сходство.

— Изъ Флоренціи сообщаютъ, что и тамъ начали собирать приношенія въ пользу помилованныхъ. Вообще этотъ актъ милости Пія IX возбуждаетъ во всей Италіи общій восторгъ. Въ Туринѣ несметныя толпы народа совершили торжественный ходъ по городу, при громкихъ восклицаніяхъ: „Да здравствуетъ Пій IX!“

11 Августа.

Сообщаютъ изъ достовернаго источника, что церковная область, подъ мудрымъ и благотворнымъ правленіемъ Пія IX, съ новыми силами возникающая изъ—подъ развалинъ прошедшаго, вскорѣ будетъ обрадована новымъ папскимъ эдиктомъ, который составитъ переходъ къ государственной администраціи, свободно развивающейся изъ внутренней жизни и соответствующей духу времени. Дѣло состоитъ въ изданіи городского положенія, составленнаго наряженными коллегами; оно будетъ введено не только въ Римъ, но и во всѣхъ городахъ и провинціяхъ всей Церковной области. Вся Италія справедливо почитаетъ Пія IX основателемъ новой эры, который, какъ бы прикосновеніемъ волшебнаго жезла, возбудилъ стремленіе къ единству и національности, прекратилъ ссоры и раздоры кастъ въ разныхъ мѣстахъ, и указалъ народу единственную великую и достойную цѣль общаго стремленія. Всѣ очарованы имъ и превозносятъ его до небесъ. По этому, извѣстія, сообщенныя недавно въ иностранныхъ газетахъ о безпокойствахъ, причиненныхъ его противниками въ нѣкоторыхъ мѣстахъ Церковной Области, не заслуживаютъ особеннаго вниманія; эти смятенія были только бессильными покушеніями противной партіи, чтобы удержать Его Святѣйшество отъ исполненія своихъ великихъ намѣреній, и заставить его принять вновь старую систему. Къ счастью, эти предпріятія, приведенныя въ исполненіе значительными денежными пожертвованіями со стороны нѣкоторыхъ начальниковъ противной партіи, сокрушились о его твердую волю, основанную на глубокихъ соображеніяхъ; въ тоже время благодаря его бдительности и тайнымъ во превосходнымъ мѣрамъ удалось открыть слѣды этихъ происковъ, и снять маску съ главныхъ виновниковъ.

— Родственники царствующаго Папы, вступившіе въ государственную службу еще при Григоріи XVI, и жившіе по свойству своихъ должностей въ Римѣ, получили приказаніе оставить городъ, не исключая и любимаго здѣсь народомъ Графа Луиджино Мастаи, и продолжать свою службу въ тѣхъ мѣстахъ, которыя Его Святѣйшество укажетъ имъ черезъ кардинала-легата. Многіе кардиналы сдѣлали представленія противъ приведенія сей мѣры въ дѣйствіе, но Папа не согласился на оныя, желая уничтожить этимъ даже возможность предположенія, что его родственники могутъ пользоваться господствовавшюю въ Римѣ, при его предшественникахъ, системою Непотизма.

— Не смотря на то, что ничего еще неслышно насчетъ постройки у насъ желѣзныхъ дорогъ, ибо, по видимому, капиталисты потеряли уже желаніе къ этому, здѣсь обнаружено общество на акціяхъ, пред-

— Reprezentanci obcych mocarstw odwiedzili wczoraj Kardynała Sekretarza Stanu, a dziś wszystkie wyższe władze złożą mu uszanowanie swoje.

— Jak Rzymianie nie pomijają żadnej sposobności, aby objawić swe przywiązanie do Ojca św., ile razy publicznie się ukaże, tego byliśmy znowu wczoraj świadkami, gdy po południu jechał do kościoła N. P. Maryi Maggiore. Jadąc tam witany był głośnie mi okrzykami, a gdy wracał do Kwirynalu, tysiące ludzi czekały już na niego, a okrzykom, machaniem kapeluszy i chustkami, nie było końca. Papież pozdrawiał i udzielał błogosławieństwo na prawo i na lewo, jadąc jakby w tryumfie przez całą drogę, która, oprócz pieszych, okryta była prawie wszystkimi ekwipażami Rzymu, z których nie tylko mężczyźni ale i damy, za zbliżeniem się jego wysiadły, i na kolanach o błogosławieństwo prosily.

— Zapamię Rzymian dla Papieża objawił się także przez modę. Damsy noszą suknie, kapelusze, szale i kwiaty, a mężczyźni, chustki na szyję i do nosa, w kolorach żółtym i białym, będących barwami Papieża. Wszędzie także widzieć można chustki, serwety, porcellany, z portretem lub herbem Piusa IX. Wizerunki też jego w sztychach, litografiach, rysowane, malowane i modelowane, wszędzie są wystawione na sprzedaż, chociaż artyści, z małemi wyjątkami, nie nazbyt byli szczęśliwi w wydaniu podobieństwa.

— Z Florencyi donoszą, że i tam składki dla ułaskawionych zaczęły się z bardzo dobrym skutkiem. W ogólności akt ten łaski Piusa IX obudza w całych Włoszech entuzjazm powszechny. W Turynie niezliczone tłumy ludu, przeciągały processjonalnie po ulicach, przy okrzykach: „Niech żyje Pius IX!“

Dnia 11 sierpnia.

Podług wiarogodnych doniesień, Państwo Kościelne, które pod mądrym i dobroczynnym rządem Piusa IX, z młodzieńczą siłą podnosi się z ruin przeszłości, może się wkrótce spodziewać nowego Papieżkiego ed. ktu, mającego stanowić przejście do nowej administracyi kraju, rozwijającej się swobodnie z wewnętrznego życia narodu i do ducha czasu stosownej. Rzecz idzie o ułożenie, przez wybrane w tym celu Kollegia, *Ustawy Muncypalnej*, która ma być zaprowadzona nie tylko w samym Rzymie, lecz też we wszystkich innych miastach i prowincjach Kościelnego Państwa. Sprawiedliwie całe Włochy uważają Piusa IX, jako zaprowadziciela nowej Ery, który jakby dotknięciem łaski czarnoksiężki, wywołał do życia zapomniane uczucia narodowej jedności, położył koniec zatargom i ustawicznemu swarom kast i pojedynczych miejscowości, i ukazał ludowi jeden wielki i godny cel powszechnego dążenia. Wszyscy są nim zachwyceni, i wynoszą go pod niebiosa. Ztąd też rozgłoszone niedawno w pismach zagranicznych wiadomości, o wynikłych tu i ówdzie w Państwie Kościelném rozruchach, wywołanych przez przeciwników Papieża, nie zasługują wcale na uwagę; gdyż były to tylko bezsilne pokuszenia przeciwnego stronnictwa, aby powstrzymać Jego Świętobliwość od spełnienia wielkich swoich zamiarów, i zmusić go do powrotu na drogę dawnego systematu, który dla dobra kraju odrzucił. Szczęściem, że te przedsięwzięcia, przywiedzione do skutku jedynie za pomocą znacznych ofiar pieniężnych, przez niektórych naczelników rzeczzonego stronnictwa złożonych, rozbiły się o silną wolę Ojca św., opartą na niezachwianych zasadach. W tymże czasie, za pomocą tajemnych, ale trafnych i skutecznych środków, udało się odkryć ślady tych kuowań, i zdjąć maskę obłudy z głównych winowajców.

— Krewni panującego teraz Papieża, którzy jeszcze za Grzegorza XVI weszli byli w służbę rządową, i tu w Rzymie z powodu urzędowania swego mieszkali, otrzymali od Piusa IX polecenie, aby wszyscy, nie wyłączając nawet bardzo to popularnego Hr. Luigio Mastai, opuścili stolicę, i na przyszlność, jako urzędujący, zamieszkiwali tam, gdzie im Papież przez Kardynała-Legata poleci. Wielu Kardynałów czyniło Papieżowi przedstawienia przeciwko wykonaniu tego rozporządzenia, ale Papież niczem się od tego odwieść nie dał, nie chcąc nawet dać pozorów do sądenia, że krewni jego mogą korzystać z panującego dotychczas w Rzymie systematu Nepotyzmu.

— Gdy ciągle jeszcze nie słyhać nic o zakładaniu u nas kolei żelaznych, zdaje się bowiem, że kapitaliści zagraniczni stracili już do tego ochotę: tymczasem zapowiedzianém tu zostało towarzystwo akcyjne, które zamierza

полагающее устроить сообщение съ Livorno, посредствомъ пароходовъ.

Livorno, 15 Августа.

Вчера, до полудни, случилось здѣсь землетрясение, распространившееся по большей части Тосканы. Вагоны на станціи желѣзной дороги столкнулись такъ сильно, что всѣ сидѣвшіе въ нихъ пассажиры выскочили въ испугѣ. Всѣ жители выбѣжали на улицы и площади; многіе дома и три башни треснули. Вечеромъ толпы народа потянулись въ церковь Богоматери на Монте Нерво. Многіе провели ночь подъ открытымъ небомъ. То же случилось въ Пизѣ, гдѣ провалился сводъ церкви Санъ-Микеля. Во 2, 5 и 10 часу по полудни, а также въ 1 по полночи возобновлялось землетрясение, но не столь сильное.

Пиза, 17 Августа.

О землетрясеніи случившемся 14 с. м. получаютъ изъ разныхъ мѣстъ донесенія. Начало сего явленія оказалось въ окрестностяхъ озера Кашіана, въ 15 миляхъ отъ Пизы, и въ 16 миляхъ отъ Livorno. Больше другихъ пострадали города: Лучіана, Лорензана и Орчія; въ послѣднемъ обрушились всѣ дома, числомъ 130; осталась только церковь. Многіе изъ жителей лишились жизни, и многіе сильно изувѣчены. До вчерашняго вечера привезено было въ здѣшнюю больницу 62 раненыхъ; и столько же почти въ Livorno. Въ Volterra обрушилась часть укрѣпленій; причѣмъ погибло 8 человекъ. Удары землетрясенія были столь же сильны въ Piombino и Civitavecchia.

Генуа, 25 Августа.

Вчера, въ полдень, ощущено здѣсь было небольшое землетрясение, продолжавшееся отъ 8 до 10 секундъ.

Флоренція, 19 Августа.

Бывшее здѣсь 14 числа землетрясение не столько причинило вреда, сколько напугало жителей. Въ нашемъ городѣ зазвонили только колокола и домашняя мебель сдвинута была съ мѣста, но въ другихъ мѣстахъ Тосканы, землетрясение причинило большія опустошенія: въ Пизѣ оно продолжалось 25 секундъ, такъ что весь городъ былъ какъ бы носимъ морскими волнами. Больше всего пострадали деревни, лежащія на высотахъ: въкоторыя изъ нихъ совершенно разрушены. Число лицъ, лишившихся при семъ жизни, полагаютъ до 40 чел.

Палермо, 10 Августа.

7-го с. м. ощущено было здѣсь не большое землетрясение. Во всей Сициліи господствуетъ такая суша, что повсюду чувствуется недостатокъ въ водѣ.

Испанія.

Мадридъ, 19 Августа.

Въ оффиціальной газетѣ *Diario de Governo*, отъ 10-го с. м., португальское правительство объясняетъ, что оно выполнило свою обязанность и перевело испанскихъ выходцевъ въ мѣста, наиболее отдаленныя отъ границы. Въ замѣвъ сего оно требуетъ, чтобы были удалены отъ границы и испанскія войска, на каковой конецъ, какъ слышно, здѣшнимъ правительствомъ приготовлено уже предписаніе. Сверхъ того, правительство наше предписало тамошнему своему посланнику прибыть сюда въ отпускъ.

— Въ газетѣ *Heraldo*, благопріятствующей дѣламъ Франціи и партіи Нарваэза, представляютъ Инфанта Донъ Франциско де-Ассисъ, единственнымъ кандидатомъ изъ числа соискателей руки Королевы, передъ коимъ всѣ политическія пристрастія и національная раздражительность Испанцевъ должны умолкнуть. Между тѣмъ приверженцы графа Монтеоллина (сына Донъ Карлоса), поддерживаютъ своего кандидата, а партія прогрессистовъ держитъ сторону Инфанта Генрика.

— Изъ Лиссабона сообщаютъ, что тамошнее правительство удалило изъ своихъ предѣловъ испанскаго генерала Ириарте, который въ послѣднихъ галиційскихъ смутеніяхъ игралъ главную роль; онъ отплылъ въ Лондонъ.

— Пребывающій здѣсь уже въскольکو мѣсяцевъ, бывшій президентъ экваторской республики, въ Юж-

урядіиъ коммуникоюу зтад до Livorno, за помочау паростатковъ.

Livorno, 15 сierpnia.

Wczoraj w południe dało się tu czuć gwałtowne trzęsienie ziemi, które rozszerzyło się w znacznej części Toskanii. Wagony na stacyi kolei żelaznej tak silnie uderzyły o siebie, że siedzący w nich podróżni z trwogą powyskakiwali. W mieście wszystko co żyło wybiegło na ulice i place; wiele domów i trzy wieże zostały uszkodzone. Wieczorem cała ludność tutejsza udała się do cudownego obrazu Boga Rodzicy na *Monte-Nervo*. Wielu przepędziło noc pod gołym niebem. Toż samo miało miejsce w Pizie, gdzie zawalił się cały pułap w kościele św. Michała. O godz. 2 i 5 z południa, tudzież o 10 i 1 w nocy powtórzyło się wstrząśnienie, ale już nie tak silne.

Piza, 17 sierpnia.

O trzęsieniu ziemi w dniu 14-m b. m., nadchodzą rozmaite doniesienia. Główne ognisko tego zjawiska okazało się w okolicy wód Casciana, o 15 mil włoskich od Pizy, a 16 od Livorno. Najwięcej ucierpiał: Luciana, Lorenzana, i Orciano; w tém ostatniem miejscu rozwały się wszystkie domy (130) i tylko kościół pozostał. Wiele osób utraciło życie, a wiele poniosło ciężkie rany. Do wczoraj wieczorem przywieziono tu do szpitalu 62 rannych i prawie tyle do Livorno. W Volterra zasypała się część warowni, przyczém 8-miu ludzi utraciło życie. Trzęsienie ziemi było równie silne w Piombini i Civitavecchia.

Genua, 15 sierpnia.

Wczoraj, o godzinie 12-jej z południa, mieliśmy lekkie trzęsienie ziemi, 8 do 10 sekund.

Florenycja, 19 sierpnia.

Trzęsienie ziemi z 14-go b. m., które i nasze miasto dotknęło, sprawiło tu więcej przestachu jak szkody; zabrzmiały tylko dzwony i poruszały się sprzęty, atoli w innych miejscach Toskanii, skutki tegoż fenomenu są okropne. W Pizie trwało sekund 25; całe miasto zdawało się być unoszone wałami morskimi. Najwięcej ucierpiał wsie położone na wzgórzach, niektóre z nich są zupełnie zniszczone. Liczbę osób, które przytém utraciły życie podają na 40.

Palermo, 15 sierpnia.

Dnia 7-go b. m. mieliśmy tu lekkie trzęsienie ziemi. Susza tak wielka panuje w całej Sycylii, że brak wody daje się uczuwać we wszystkich okolicach.

Hiszpanія.

Мадридъ, 19 сierpnia.

Rząd portugalski oświadczył w urzędowym swoim dzienniku *Diario de Governo* z dnia 10 b. m., że zrobił swoje powinność, przeniósłszy wychodzców hiszpańskich do miejsc najodleglejszych od granicy; za to zaś żąda, aby i wojska hiszpańskie oddaliły się także od granic; jakoż posłano już w tym celu rozkaz. Nadto rząd nasz polecił tamtejszemu Posłowi swemu, P. Gonzales Bravo, aby tu przybył za urlopem.

— Dziennik *Heraldo* sprzyjający interesom Francyi i stronnik Narvaeza, przedstawił dziś Infanta Don Francisco de Assis, jako jedyneгo kandydata z ubiegających się o rękę Królowej, przed którym wszelkie polityczne namiętności i narodowa drażliwość Hiszpanów ugiąć się powinny. Tymczasem liczni stronnicy Hr. Montemolin (syna Don Karlosa), obstają za swoim kandydatem, a całe stronnictwo progressistów za Infantem Henrykiem.

— Z Lizbony dowiadujemy się, że rząd tameczny wydalil z kraju hiszpańskiego Generała Iriarte, który w ostatniem powstaniu Galicyjskim główną grał rolę. Iriarte odplynął do Londynu.

— Bawiący tu od kilku miesięcy, były Prezydent Rzezypospolitej Equator, w Ameryce-Południowej, Generał

ной Америкѣ, генераль Флоресъ, коего, политическій переломъ въ этой странѣ, лишилъ за годъ предъ симъ званія президента, съ нѣкотораго времени набираетъ здѣсь открыто, испанскихъ отставныхъ офицеровъ и солдатъ, съ цѣлю какъ утверждаютъ, при ихъ помощи преобразовать эту республику въ монархію, въ пользу испанскаго принца. Принцъ на котораго падаетъ выборъ есть сынъ Королевы Христовы, родившійся отъ ея брака съ герцогомъ Рязаресомъ, имѣющій всего 12 й годъ отъ роду, и еще обучающійся въ иезуитской коллегіи во Фрейбургѣ въ Швейцаріи. Участіе нашего правительства въ этомъ выборѣ войскъ, тѣмъ болѣе всёхъ здѣсь удивляетъ, что сказанная республика давно уже признана Испанією, и что сія послѣдняя имѣетъ даже своего въ ней представителя, который съ нѣкотораго времени, правда, находится здѣсь въ отпуску. Уполномоченные при нашемъ дворѣ представители другихъ американскихъ республикъ, какъ то: Венецуэльской, чилийской и мексиканской, препроводили уже своимъ правительствамъ донесенія объ этомъ предпріятіи Генерала Флореса, который имѣетъ уже въ своемъ распоряженіи два батальона хорошо обученныхъ солдатъ. Распускаемый имъ слухъ, что его къ этой мѣрѣ уполномочило правительство экваторской республики, не заслуживаетъ, по видимому, вѣротнаго.

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 5 Августа.

3 с. м., англійскій посланникъ, сэръ Генри Веллеслей, былъ принятъ Султаномъ въ торжественной аудіенціи, на коей поднесъ ему вѣрительныя свои грамоты.

— Вице-Король египетскій живетъ уже нѣсколько дней въ Султанскомъ кіоскѣ, въ Терапіи, гдѣ принималъ уже посѣщенія нѣкоторыхъ членовъ дипломатическаго корпуса, и знатнѣйшихъ государственныхъ сановниковъ. Сіи послѣдніе, съ своей стороны, ежедневно приглашаютъ его на пиры. Недавно министръ иностранныхъ дѣлъ Решидъ-паша, желая показать Вице-Королю супругамъ иностранныхъ посланниковъ, пригласилъ ихъ къ своей женѣ, а потомъ ввелъ въ комнату, въ которой Вице Король курилъ трубку. Увидя дамъ Мегмедъ-Али всталъ съ своего мѣста и весьма привѣтливо разговаривалъ съ ними болѣе четверти часа.

— Султанскимъ повелѣніемъ разрѣшено Турецкимъ подданнымъ строить въ столицѣ и въ провинціяхъ каменные дома и лавки. До сихъ поръ безъ особаго разрѣшенія Султана позволено было строить одни деревянные дома; даже Султанскіе дворцы построены изъ дерева.

— Вчера, князь Самосскій Вогоридесъ получилъ посылку, по вскрытіи которой произошелъ сильный взрывъ. Пули полетѣли по разнымъ направленіямъ, но никто, къ счастью, не ранили. Человѣкъ принесшій эту посылку былъ задержанъ, но онъ объявилъ только, что получилъ оную отъ какого-то чело-вѣка, одѣтаго по европейски, который обѣщалъ ожидать его въ своей лодкѣ. Всѣ поиски лодки и виновника покушенія остались тщетными.

— По новѣйшимъ извѣстіямъ изъ Смирны, греческіе пираты снова дѣлаютъ опасными воды Архипелага; по сему англійскія и турецкія военныя суда приготовились къ преслѣдованію этихъ разбойниковъ. Пираты сдѣлали высадку на Самосъ и ограбили тамъ одинъ монастырь, настоятеля котораго умертвили.

— По донесеніямъ изъ Іерусалима, тамъ господствуетъ ужасный голодъ; въ Софетѣ умерло уже нѣсколько чело-вѣкъ отъ недостатка въ жизненныхъ припасахъ, усиливаемаго злоупотребленіемъ чиновниковъ, которые позволяютъ барышникамъ, за извѣстную плату, торговать продовольственными припасами.

Flores, котораго политическое przesilenie w tym kraju pozba- wiło przed rokiem piastowanęj przezeń godności, zaciąga tu otwarcie od niejakiego czasu odstawnych oficerów i żoł- nierzy hiszpańskich, i to w celu, jak powiadają, aby udaw- szy się z nim do Rzeczypospolitej Equator, dopomogli mu do przeistoczenia jej w monarchię, na korzysć hiszpańskie- go Xięcia. Xięciem tym ma być syn Królowej Krystyny, urodzony z małżeństwa jej z Xięciem Rianzares, liczący ledwo 12 rok wieku i pobierający jeszcze nauki w Kolle- gium Jezuickim w Fryburgu, w Szwajcaryi. Spół- uczestnictwo naszego rządu w ułatwianiu tych zaciągów, Jen. Flores, tém bardziej tu wszystkich zadziwia, że po- mienionu Rzeczypospolita oddawna już jest przez Hiszpanią uznana, i że nawet ta ostatnia ma w niej swego Reprezen- tanta, który wprawdzie od niejakiego czasu bawi tu za urlopem. Uwierzytelnieni przy dworze naszym Repre- zentanci innych Amerykańskich Rzeczypospolitych, jako to: Venezueli, Chili i Meksyku, przeszali już rządowi swoim wiadomość o tém przedsięwzięciu Jenerala Flores, który ze swojej strony, ma już zebranych trzy bataliony doborowych i dobrze wyćwiczonych żołnierzy. Rozsiewa- na przezeń pogłoska, że go terazniejszy rząd Rzeczypospo- litej Equator do tego kroku upoważnił, nie zdaje się za- sługiwać na wiarę.

ТУРС҃А.

Константинополь, 5 септембра.

Дня 3 го б. м., Поселъ англійскій, P. Henry Welles- ley, miał u Sultana uroczyste posłuchanie wstępne, na którym złożył mu wierzytelne swe listy.

— Wice-Król Egipski mieszka od kilku dni w Sultań- skim kiosku w Terapii, gdzie już przyjmował odwiedziny kilku członków Ciąła Dyplomatycznego i znakomitszych Dignitarzy państwa. Nawzajem bywa też codziennie pro- szony na biesiady dawane przez nich na cześć jego. Nie- dawno Minister spraw zagranicznych, Reszjd-Basza, chcąc pokazać Wice-Króla małżonkom Posłów zagranic- nych, zaprosił je do swojej żony, a następnie wprowa- dził do pokoju, gdzie Wice-Król palił fajkę. Na widok dam Mehmed Ali powstał natychmiast i z największą grzecznością rozmawiał z nimi; przeszło kwadrans.

— Postanowieniem Sultańskim, dozwołonem zostało budowanie w stolicy i po prowincyach poddanyim tureckim domów i sklepów kamiennych. Dotychczas nie wolno było, bez osobnego pozwolenia Sultana, stawieć innych jak drewniane domy; same nawet pałace Sultańskie są z tego materiału.

— Wczoraj oddano Xięciu Samos Wogoridesowi pacz- kę, po której otworzeniu nastąpiła silny eksplozja. Kule świsnęły w różnych kierunkach, ale szczęściem nie trafiły nikogo. Przytrzymano człowieka, który tę paczkę przy- niósł, ale dowiedziano się tylko od niego, że otrzymał ją od jakiegoś pana, po Europejsku ubranego, który miał nań czekać w swojej łodzi. Wszelkie poszukiwania o sprawcy zamachu okazały się bezowocne.

— Z Smyrny donoszą, że piraci greccy niepokoją znowu wody Archipelagu, w skutku czego anglійskie i tureckie wojenne okręty miały wypłynąć na ich ściganie. Rozbójni- cy ci wysiedli na ład wyspy Samos, złupili tameczny klasz- tor, a przełożonego okrutnie zamordowali.

— Podług wiadomości z Jeruzolimy, okropny głód grasu- je w całym tym kraju; w Sofecie kilka już osób z braku żywności umarło. Nędzę powszechną zwiększa jeszcze naganany system urzędników, którzy handel żywnością, za wziętą opłatą, zostawiają w ręku przekupniów.